

Sport als middel voor kwetsbare mensen

Waarom zijn wij er?

LIFE
GOALS

Niet iedereen kan meekomen

Aantal kwetsbare mensen in Nederland neemt toe

REPORTAGE DAKLOZEN

Pechmannen zijn de nieuwe daklozen

Ze zijn niet verslaafd of psychotisch, maar wonen wel op straat - vaak gewoon door geldproblemen. De 'nieuwe daklozen' kunnen zich eigenlijk best redden, als snel hulp wordt geboden.

MARCO BRUIGOM (60)

'Mijn probleem is dat ik er nog steeds uitziez alsof ik mezelf kan helpen'

Marco Bruigom (60) woont in een blauw lepelentje op een camping bij Den Haag. Hij koopt op zonnepanelen, wast zich in het badhuis en laadt daar ook zijn telefoon, tablet en elektrische fiets op. Overnachting kost p maand 90 euro en douchen

Overlast van kwetsbare mensen

Bewoners in zwakke Amsterdamse woonwijken klagen over de komst van mensen met psychische problemen. Deze mensen zijn bij wooncorporaties niet in beeld. Pas als de burens klagen, kunnen deze mensen geholpen worden.

Hester van Buren, topvrouw van Rochdale, maakt zich zorgen over kwetsbare groepen in 'gewone' woonwijken. Dertig procent van alle vrijgekomen sociale huurwoningen in de stad gaat naar mensen met psychische problemen, ex-daklozen en ex-verslaafden. Een deel wordt niet begeleid, waardoor zwakke woonwijken verloederen.

Van Buren vindt wel dat Amsterdamse instellingen cliënten goed begeleiden, maar zegt dat er toch risico's zijn. "Ja, ik vind het echt te gemakkelijk om te zeggen dat we in Amsterdam geen probleem hebben, want dat hebben we wel," zegt Van Buren. "We moeten dat niet wegmoffelen. Problematisch is de overlast van bewoners die geen hulp van zorginstellingen krijgen."

Eerder deze maand liet instelling HVO-Querido zien hoe goed zij deze mensen opvangt. Wethouder Laurens Ivens (SP, wethouder Wonen) zei de komst van de kwetsbare groepen vol vertrouwen tegemoet te zien. Amster-

30%

→ 30% van alle vrijgekomen socialehuurwoningen gaat naar mensen met psychische problemen, ex-verslaafden of ex-daklozen.

Door onze redacteurs
Anne-Martijn van der Kaaden
en Eppo König

AMSTERDAM. Nieuwe daklozen worden ze genoemd - of 'pechmannen'. Het zijn daklozen die geen psychiatrische of verslavingsproblemen hebben, maar op straat zijn beland door schulden, ontslag, te weinig xpi-inkomsten of een scheiding. Andere oorzaken zijn bijvoorbeeld hoge woonlasten, het tekort aan betaalbare woningen en de verlaging van bijstandsuitkeringen voor samenwonenden. De pechmannen komen woensdag aan bod in de Tweede Kamer, die debatteert over het schulden- en armoedebeleid. "Op het oog zijn nieuwe daklozen minder kwetsbaar dan 'traditionele' daklozen en vaak ook

snelter te helpen", zegt Judith Wolf, hoogleraar maatschappelijke zorg aan het Radboudumc, "maar dat betekent nog niet dat zij zichzelf kunnen redden." Precieze cijfers over de 'nieuwe daklozen' zijn er niet, maar het gaat om een forse groep. Het aantal geregistreerde daklozen streef tijdens de crisisjaren 2009-2015 met bijna 75 procent, tot 31.000, en daalde vorig jaar licht, volgens CBS-cijfers. Ongeveer 60 procent heeft een "aanpakplan", de overige 40 procent is door „pech onderweg“ op straat beland, schat Rina Beers van de brancheorganisatie Federatie Opvang. Als je de niet-geregistreerde daklozen meetelt, zijn er tienduizenden nieuwe daklozen, schat Beers. Driedertwintig van de nieuwe daklozen in Amsterdam is man en ruim 80 procent

heeft de Nederlandse nationaliteit, meldt de het Trimbos Instituut in 2015 op basis van een lokale pilot. De adres-hoppers, zoals het Trimbos ze noemde, zijn jonger (gemiddeld 38 jaar), diverser als groep en meer gemotiveerd dan andere daklozen. Stiele hulp is belangrijk voor hen, maar in de praktijk ontbreekt het daar vaak aan. Nieuwe daklozen krijgen vaak te horen dat ze hun problemen zelf moeten oplossen, of binnen hun netwerk. Of ze willen dat zelf. Het landelijke tekort aan sociale huurwoningen belemmert snelle huisvesting. Bij de daklozenopvang worden ze regelmatig geweerd - door de bezuinigingen in de psychiatrie, het gevangeniswezen en de jeugdzorg zijn er minder opvangplekken, aldus het Leger des Heils. En als pech-

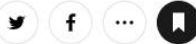
“Als de dakloosheid te lang duurt, zakt iemand steeds verder weg”

Rina Beers
Federatie Opvang

Aantal daklozen in Nederland in tien jaar tijd ruim verdubbeld

Hulpinstanties zien steeds vaker daklozen met een niet-westerse achtergrond in de daklozenopvang verschijnen. Staatssecretaris Blokhuis „schrikt“ van de cijfers.

Sjoerd Klumpenaar 23 augustus 2019 Leestijd 1 minuut

'Een dakloze kan zo een ton per jaar kosten'

Dat zei Rutger Bregman in het radioprogramma De Nieuws BV

Aantal meldingen over verwarde personen weer fors gestegen

VANDAAG, 05:05 AANGEPAST OP VANDAAG, 09:40 BINNENLAND

Het aantal meldingen over verwarde personen is ook afgelopen jaar weer fors gestegen. De politie kreeg in 2016 ongeveer 75.000 telefoontjes over mensen met verward gedrag, zo'n 14 procent meer dan het jaar ervoor.

Sinds 2011 is het aantal meldingen bijna verdubbeld; het waren er toen

Wetenschap

Sport kán jongere socialer maken

Sport kan jongeren helpen op het rechte pad te blijven. Mits het morele klimaat op de sportclub goed is en de juiste coach zich over de jongeren ontfermt. Dat constateert forensisch orthopedagoog Anouk Spruit.

Ilanthe Sahadat
Amsterdam

Sporten zou goed zijn voor probleemjongeren. Het leert hun discipline, samenwerking of omgaan met autoriteit. Vanuit die gedachte maken gemeente en jeugdzorg gebruik van allerlei sportprojecten. Maar wetenschappelijk bewijs voor de redenering ontbrak tot op heden.

Nieuw onderzoek van promovenda Anouk Spruit laat zien dat sporten op zichzelf niet tot minder crimineel gedrag leidt. Jongeren kunnen er sociaal van worden, maar agressie op het sportveld kan antisociaal gedrag ook juist in de hand werken, zegt Spruit.

Een goede invloed staat of valt met het klimaat van de sportomgeving, volgens de promovenda. Draagt de trainer uit dat je respect voor hem moet menen, voor elkaar en de scheidsrechter, of niet. Staan ouders langs te lijn agressieve reïsten te roepen of niet?

In misschien nog wel belangrijker: hoe is de coach. Is het een voorbeeldfiguur, weet hij de juiste aansluiting te vinden met de jongeren en geeft de coach/trainer voldoende individuele aandacht? Een goede coach vraagt hoe het thuis gaat, naar school of naar vrienden. Dat fingerspitzengefühel is cruciaal en beland heeft niet elke coach dat.

Hoogleraar reclasserend Peter van der Laan (Vrije Universiteit), die niet bij het onderzoek betrokken is, herkent de bevindingen van Spruit. Een van de beginnende ideeën is aggraverend zijn bij elke vorm van interventie is de manier waarop de begeleider of coach het aanpakt.

Van der Laan noemt het onderzoek van Spruit, die onder meer een grote overzichtsstudie maakte van reeds bestaand onderzoek naar sporten en risicjongeren, zeer pijnlijk. Wat heeft hij nog vragen. Hoe zit het met specifieke sporten, zoals vechtsporten?

Spruit keek of er verschillen waren tussen contactsporten en andere sporten. Die waren er niet. Ze kon ook geen

Een zaalvoetbalproject voor kansarme jongeren in Nijmegen.

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

harte wetenschappelijke grond vinden voor de gedachte dat agressieve sporten agressie in de hand werken. Een vechtsport kan negatieve, maar ook positieve effecten hebben. Het hangt er echt vanaf hoe het wordt aangeboden. Hoe is de sfeer op de sportclub, lopen er schimmitypes rond of niet, stimuleert de coach een jongen op het rechte pad te blijven.

In het laatste deel van haar onder-

zoek keek Spruit naar de resultaten van het sportproject 'Alleen jij bepaalt wie je bent' dat in Nederland wordt gebruikt ter voorkoming van jeugdelinquentie bij risicjongeren. De jongeren die meededen waren nog niet of in geringe mate met de politie in aanraking geweest. Een laag opleidingsniveau (praktijkonderwijs, vmbo-basis of -kader) werden in een achterstandswijk waren de criteria voor deelname.

Jongeren die meededen aan het project bleven iets minder vaak in aanraking met de politie te komen. Het effect was niet heel groot, maar ik ben voorzichtig en hou vast over het gebruik van sportinterventies.

Hoewel hij sport 'niet het panacee voor alle gedragskwalen noemt' sluit hoogleraar Van der Laan zich bij de promovenda aan en is hij 'voorzichtig positief over sportinterventies'. Of het

project 'Alleen jij bepaalt...' specifiek goed werkt, weet hij niet. 'Het klinkt mij wat te algemeen.'

Van der Laan noemt ook nog een andere reden waarom sport een positieve invloed kan hebben. 'Bewegen stimuleert de hersenen en heeft daarmee ook een mogelijk gedragseffect. Daar is in deze studie niet naar gekeken, maar ik zou graag weten hoe groot die invloed is.'

“Sporten leert hun discipline, samenwerking of omgaan met autoriteit. Vanuit die gedachte maken gemeente en jeugdzorg gebruik van allerlei sportprojecten.”

Onze geschiedenis

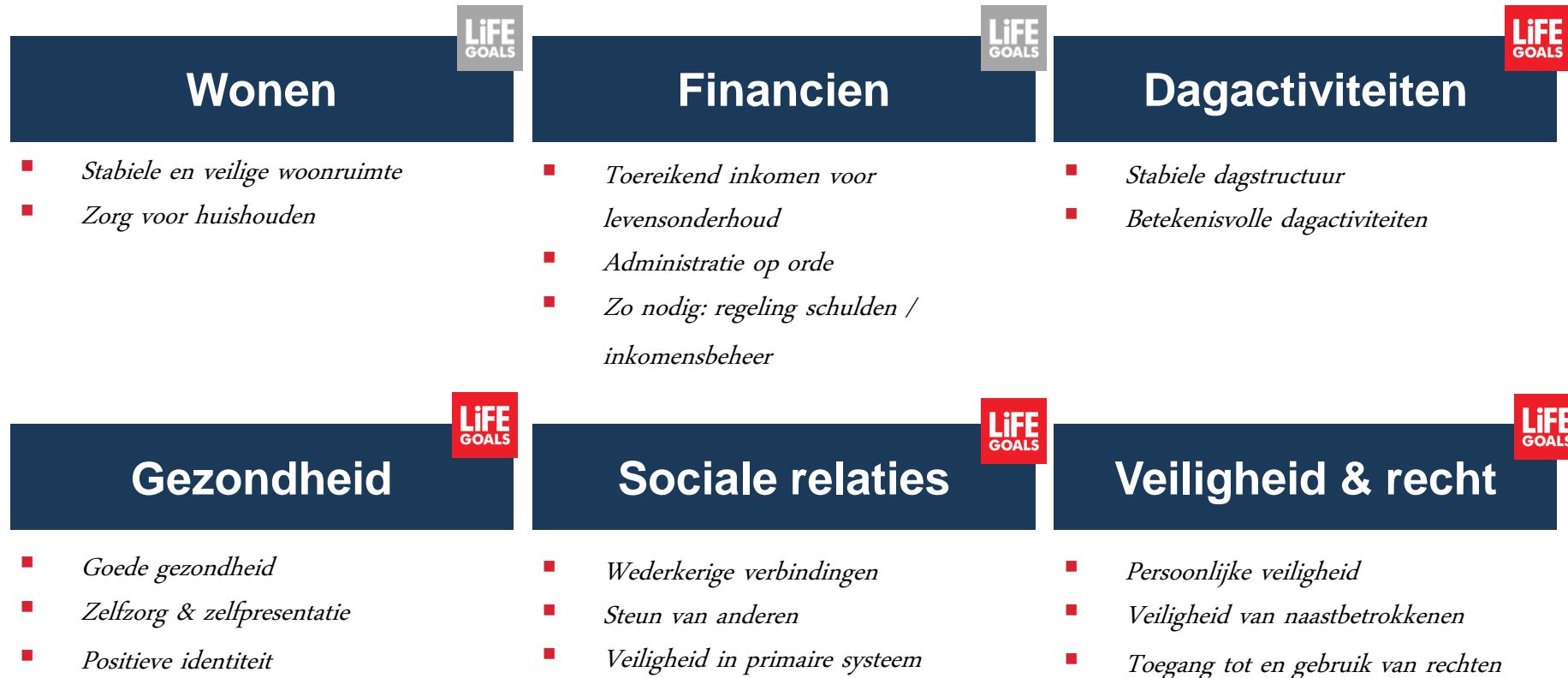

Onze geschiedenis

Ons netwerk

Maatschappelijk besparing door sport

Ontwikkeling deelnemers. (Aantal: 12)	Aantal begin	Aantal peildatum
Werkloos (geen betaalde baan)	12	11
Geen enkele dagbesteding	6	2
Vrijwilligerswerk (wv. één wajong en één weekgeld)	1	3
Uitkering	11	9
Daklozenopvang	8	0
Frequent beroep op huisarts, GGZ en/of medicijnen	10	2

Overzicht baten per STAKEHOLDER

Stakeholder	Waarde	Percentage
Deelnemers	€ 26.693	17,1%
Gemeente	€ 126.550	81,2%
Zorgverzekeraar	€ 2.590	1,7%
Totaal	€ 155.833	100%

Life Goals Programma's

Momenteel zijn we actief in 24 gemeenten met een Life Goals Programma.

Doel 2022: Actief zijn in 43 gemeenten

Drie kernelementen van de Life Goals Programma's

- 1. Lokale Life Goals Coördinator als basis*
- 2. Bewezen Life Goals Methodiek bestaande uit vier onderdelen*
- 3. Landelijke ondersteuning en verbinding*

1. Life Goals Coördinator als basis

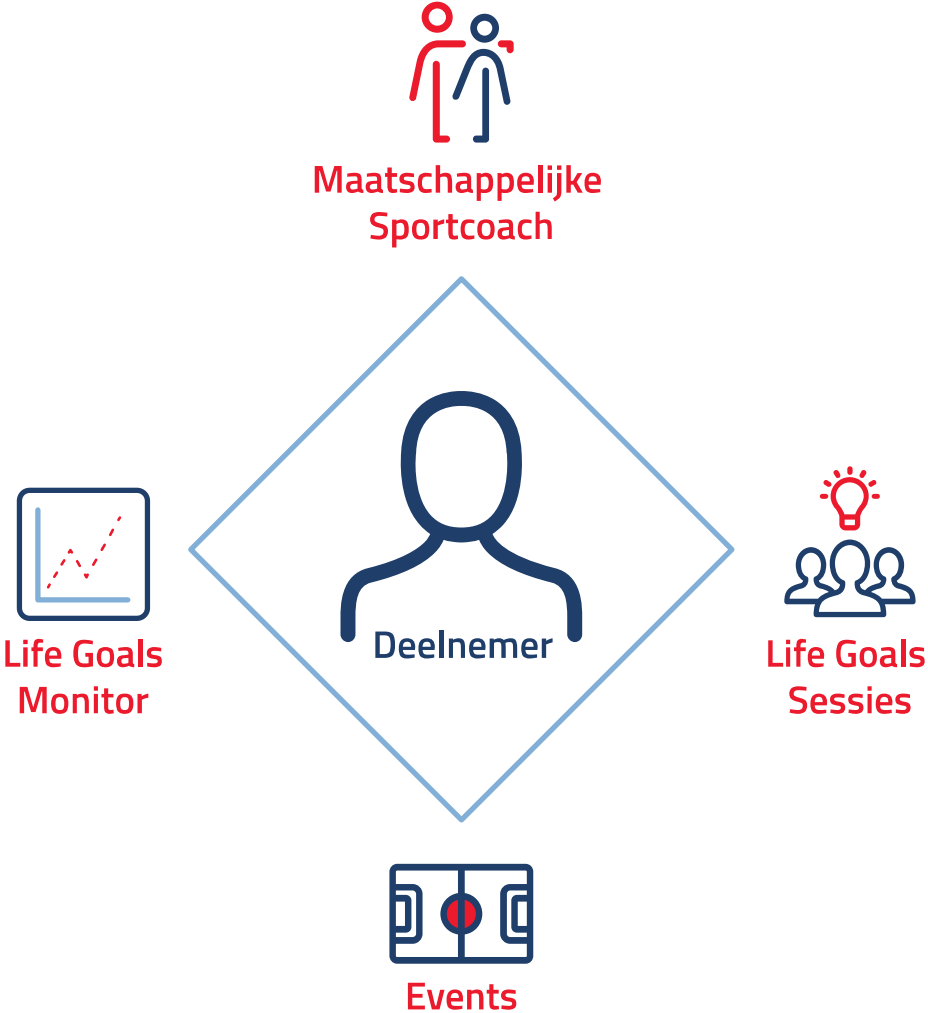

Hoe ziet een lokaal programma eruit?

De Sportwerkplaats Wageningen

2. Life Goals Methodiek

Onze methodiek - Maatschappelijke Sportcoaches

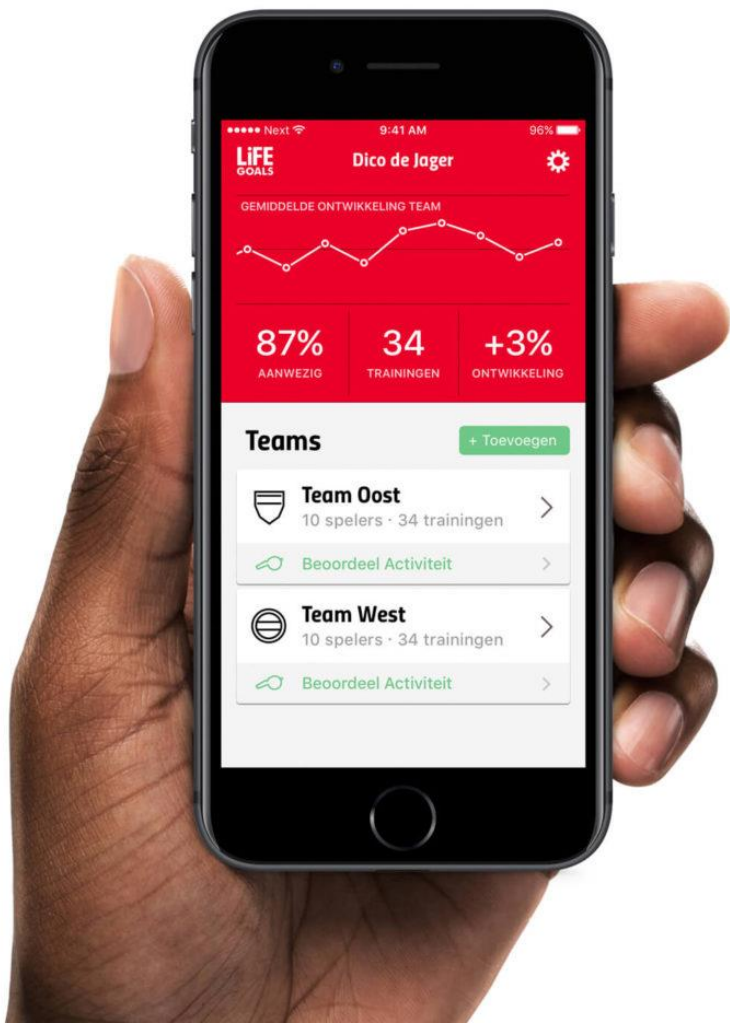
LIFE
GOALS

Life Goals methodiek – Sessies

Life Goals Wageningen in cijfers

 39
individuele
deelnemers
bereikt

 75
trainingen

 8
actieve opgeleide
Maatschappelijke
Sportcoaches

 4
teams actief

Ervaring deelnemers

 100%
vindt het Life Goals
Programma een zinnvolle
dagbesteding

 86%
ervaart het Life Goals
Programma als een veilig
sportklimaat

 100%
doet nieuwe sociale
contacten op binnen het
Life Goals Programma

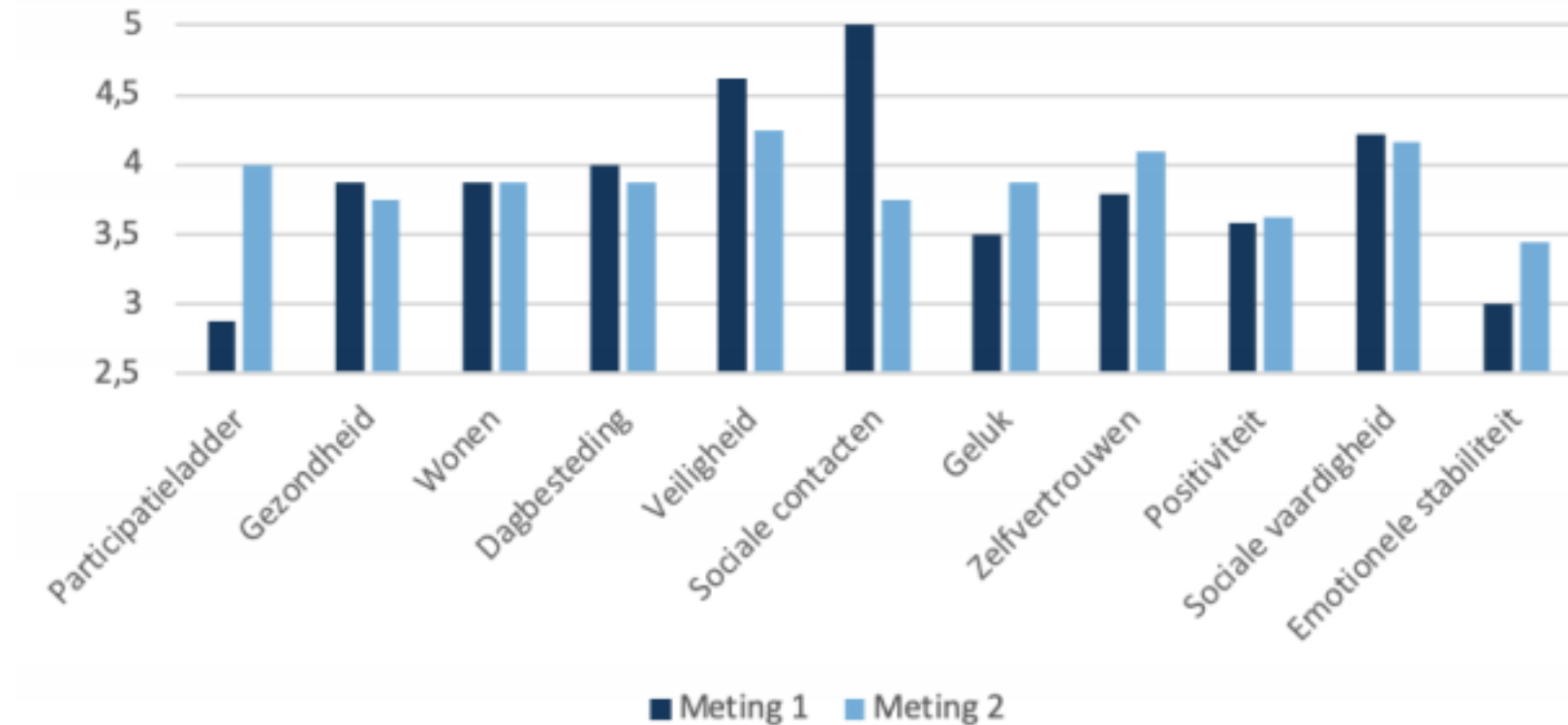
Persoonlijke ontwikkeling

 57%
zet stappen op de
participatieladder

 25%
ervaart een positievere
gezondheid

 38%
voelt zich gelukkiger

Persoonlijke ontwikkeling deelnemers Life Goals Programma's

Figuur: persoonlijk ontwikkeling deelnemers Life Goals Wageningen (meting 1 = mei 2019; meting 2 = sept 2019)

3. Landelijke ondersteuning en verbinding

- Training & ontwikkeling coördinatoren
- Ondersteuning bij opzet lokaal netwerk en financiering
- Opleiding Maatschappelijke Sportcoaches
- Netwerk- en kennisbijeenkomsten
- Organisatie landelijke sportfestivals
- Communicatie en PR
- Verslaglegging resultaten monitor

Jasper Lamboo

Ambassadeur

LIFE
GOALS

Hoe kan je in jouw gemeente sport gezamenlijk aan de slag met sport als middel voor kwetsbare mensen?

